

FİLOZOF

Derleyen Öztürk Aydın

Ön Söz:

- Herkes delidir aslında. Ama deliliğini analiz edebilene filozof denir. Ambrose Bierce

FİLOZOF

- En iyi doktor da bir filozof. Galen
- Her insan filozoftur. Louis Althusser
- En iyi doktor da bir filozof. Bergamalı Galen
- Filozof bir soruyu bir hastalık gibi ele alır. Ludwig Wittgenstein
- Annelerin çoğu içgüdüsel filozoflardır. Harriet Beecher Stowe
- Hristiyan için inayet neyse filozof için mantık odur. Denis Diderot
- Bir filozofu hiçbir şey yapmak mümkün değildir. Napolyon Bonapart
- Filozof olmak isteyen, saçmalıklardan korkmamalı. Bertrand Russell
- Kesinlikle evlen, karın iyiye mutlu, kötüye filozof olursun. Sokrates
- Krallar ve filozoflar da sıçar; hatta kadınlar bile. Michel de Montaigne
- Filozof olun; ama tüm felsefenizin içinde yine insan kalın. David Hume
- Filozoflar, tutkuların çok canlı, ateşli olduğunu söylüyor. Charles Fourier
- Filozoflar neye sahip olduklarını bilirler ama zenginler bilmez. Aristippos
- Filozofların aydınlatmadığı toplumları şarlatanlar yönetir! Vedat Günyol
- Kendi vicdanımız, filozofların en aydınlanmış olanıdır. Mary Wollstonecraft
- Filozoflar çocukça sorular sormaya devam eden yetişkinlerdir. Isaiah Berlin
- Hayret etmek bir filozofun hissidir ve felsefe hayret etmekle başlar. Sokrates
- Kendi vicdanımız, filozofların en aydınlanmış olanıdır. Jean-Jacques Rousseau
- Filozofların aydınlatmadığı toplumu, şarlatanlar aldatır. Marquis de Condorcet
- Gerçek filozof kürkünü kaybeden; ama pirelerinden kurtulandır. Virginia Woolf

- Gerçeğin ne olduğu üzerinde düşünmenin zevkini yalnız filozof tadabilir. Platon
- Filozofun gerçek işlevi evreni değiştirmek değil, onu anlamaktır. Bertrand Russell
- Filozof için ortak tinin keşfi, tıpkı doğanın keşfi kadar önemlidir. Edmund Husserl
- Bunlar TV'da kendilerini filozof olarak adlandıran moda insanları. Noam Chomsky
- Herkes delidir aslında. Ama deliliğini analiz edebilene filozof denir. Ambrose Bierce
- Araştırmacılar araştırma yapmadan önce filozof olmaları gerekir. Masanobu Fukuoka
- Şairler ve filozoflar, dünyanın kabul edilmeyen yasa koyucularıdır. Percy Bysshe Shelley
- İyi filozoflar olmak için ihtiyacımız olan tek şey merak etme yeteneğidir. Jostein Gaarder
- Filozofluk, hayatın bazı sorunlarını kuramsal değil, pratik anlamda çözmektir. Arthur Schopenhauer
- Filozof ol ama, ortaya koyduğun bütün felsefenin ortasında hala bir insan olarak kalabil. David Hume
- Bütün dinler cahile, aynı ölçüde ulvi. Siyasetçiye, aynı ölçüde kullanışlı. Filozoflar için saçmadır. Lucretius
- Filozoflar dünyayı yalnızca çeşitli biçimlerde yorumlamışlardır; oysa sorun onu değiştirmektir. Karl Marx
- Gerçeği bilmek birkaç filozofun ilgisini çekebilir ama insanlar genelde hayalleri tercih eder. Gustave Le Bon
- Merak bir filozofun en düşkün olduğu şeydir. Çünkü felsefenin bundan başka bir başlangıcı yoktur. Platon
- Cumhuriyet yalnızca filozof bir kralla ve çoğunluğun ihtiyaçlarını karşılayacak bilgelikle yönetilebilir. Platon
- İdeye göre çabalayan her insan, kelimenin en temel anlamıyla zorunlu olarak "filozof"dur. Edmund Husserl
- Başa filozoflar geçmez ya da baştakiler felsefe yapmazlarsa, insanlığın acıları asla sona ermeyecektir. Platon
- Filozoflar hiç din adamı öldürmemiştir. Buna rağmen din adamları pek çok filozof öldürmüştür. Denis Diderot
- Filozof, her öneriyi dinlemeye istekli, ancak kendisi için karar vermeye kararlı bir insan olmalıdır. Michael Faraday
- Bir filozof yalnızca mefhumlar icat eden biri olmakla kalmaz; belki algılama tarzları da icat etmektedir. Gilles Deleuze
- Platon der ki: Günün birinde filozoflar kral ya da krallar filozof olursa, insanlık o zaman mutluluğa kavuşur. Thomas More
- Filozof bilgenin arkadaşı olan kişidir. Bu arkadaşlık bir düşünce birliği olarak tanımlanmadan önce bir sevgi ilişkisidir. Platon
- Şuna inanıyorum ki, bir gün fizyolojist de, şair de, filozof da aynı dili konuşacaklar ve de anlaşabileceklerdir. Claude Bernard
- Filozof, karanlık bir odada, olmayan bir kara kediyi arayan kör bir insandır; teolog ise o kediyi bulan insandır. Henry Louis Mencken
- Gerçek bir filozof başka bir ülkeye gittiği zaman kendisinden başka kimseye bel bağlar mı? Hayır bü yüzden aç kalır mı? Hayır. Epiktetos
- İdealist filozofların inandıklarının aksine, bilim ve bilgi siyasete değil, siyaset bilim ve bilginin gelişmesine kumanda eder. Louis Althusser
- Ama bu üç yöneticinin hepsi filozof olmak zorunda; bu da yetmiyor, tarihçi, doğa bilimci ve hümanist de olmalı. Tommaso Campanella
- Filozofları olmayan toplumlar, düşünme işlemi yapamayacaklarından toplumsal epistemolojik düşünsel kimlik üretmezler. Niyazi Kahveci
- Filozof için sanki bütün felsefeler çağdaştır... çünkü aslında hep aynı sorulara yanıt ararlar ki, zaten felsefe de bunlardan oluşur. Louis Althusser
- Benim akrabalarım yok derdim durmadan ona, benim yalnızca zihinsel akrabalarım var, ölmüş filozoflar benim akrabalarım. Thomas Bernhard
- Gerçek Filozof tüm bilimlere eşit istek ile yaklaşan, hepsini birden ele almayı isteyen ve doyurulmaz bir öğrenme arzusuna sahip olan kişidir. Platon
- Düşünsel kimlik; düşünme işlemi yapmakla üretilen ürünlerle üretilir. Düşünsel kimlik toplumun özgün filozofları tarafından üretilir. Niyazi Kahveci
- Filozoflar her şeyin erdeme mi, yoksa hazza mı yönelik olması gerektiği konusunda tartışırken, sen her ikisinden de yararlanmaya bak. Francis Bacon
- İlk filozoflar gökbilimcilerdi. Gökyüzü insana hatırlatır ki. O sadece hareket etmeye değil ama aynı zamanda tasarlamaya yönelmiştir. Ludwig Feuerbach
- Felsefeyi, filozofların, konferans salonlarının ve ders kitaplarının cenderesinden kurtaralım ve kitlelerin elinde güçlü bir silah haline getirelim. Mao Zedong
- Bir filozofun fikirlerinin sıradan insanların yargısına tabi olmadığını farkındayım, çünkü onun çabası, her şeyde gerçeği arama çabasıdır. Nicolaus Copernicus
- Filozoflar yeniden gerçeğin dostları olacaklar, ama aynı zamanda tanrıların düşmanları, devletin düşmanları ve gençliğin yozlaştırıcıları olacaklar. Georges Politzer
- Reform, gerçek anlamda teorik bir anlam taşır. İlericilik, önceki zamanlarda rahibin beyninde başladığı gibi, şu anda da bir filozofun beyninde başlamalıdır. Karl Marx
- Felsefe bilimlerin atasıdır bir kaç filozofun bir araya gelip etrafa teoriler atmasıyla başlamıştır. Mesela matematikte bir teoridir örneğin kanıtlanmıştır. Atakan Kayalar
- Benden başka bir şey söyle ki iki kişi olduğumuzu anlayım demiş ya filozof. Ben hep benden başka bir şey söyleyenin bizi çoğalttığını düşünmüşümdür. Suavi Saygan
- İyi bir devletin kurulabilmesi için bu devletin akıl tarafından yönetiliyor olması şarttır. Kafa nasıl bedeni yönetiyorsa, toplumu da filozoflar yönetmelidir. Jostein Gaarder
- Sadece dünya olarak, nesnelere sadece nesne olarak algılayan, kısacası herşeyi olduğu gibi, hayal gücünü devreye katmadan yorumlayan kişiye filozof denilemez. Max Stirner
- Kafasının içinde tersine bir heyelan olur gibiydi. Her şey parçalanmak yerine bir araya geliyordu. Büyük mucitlere ve filozoflara da gerçek ilham böyle mi gelirdi? Stephen King
- İnzivaya aşırı derecede meraklı olduğu için eleştirilen bir filozof, şöyle der: "Toplumda her şey beni aşağıya çekiyor, yalnızlıkta her şey beni yukarıya çıkarıyor. Nicolas Chamfort
- Bir filozof olarak önüne koyduğu başlıca hedef, insanları, bir sürünün parçaları haline getiren, uyuşturan, güdükleştiren tüm inançları, kurumları birer birer çökertmektir. Marquis de Sade
- Milat'tan önce 570 - 496 yılları arasında yaşayan İyonyalı filozof ve matematikçi Pisagor, "İnsan, acımasız bir şekilde diğer varlıkları yok ettiği sürece sağlık ya da barış nedir bilmeyecektir. Zülal Kalkandelen
- Bu kadar vaatler yeter! Düşünmenin sizi nasıl büyülediğini keşfetmek için hemen harekete geçip başlayın. Büyük filozof Disraeli'nin şu düşüncesiyle başlayın.' Yaşam küçük olmayacak kadar kısa. David J. Schwartz
- Dinci teolog, filozofu karanlık bir odada, aslında orada bile olmayan siyah bir kediyi arayan kör bir adama benzeterek onunla dalga geçiyor. "Haklı olabilirsin," diyor filozof da, "ama işte bir dinci onu bulurdu. Julian Huxley
- Eğer bir filozof olmak istiyorsanız, yalnızca eğitiminizin zaman ve mekanına ve anne-babalarınızın ve öğretmenlerinizin size söylediklerine dayanan inançlardan elinizden geldiğince kurtulmaya çalışmalısınız. Bertrand Russell
- Tanrılar tarafından yaratılmış olmaktan ziyade, rahatımız için 'TANRILARI YARATMIŞ' olduğumuz son derece açıktır, üstelik filozofların yazının icadından beri dikkat çektiği üzere onları kendi suretimizde yaratmış bulunuyoruz. Irvin David Yalom

- Eđer rahipleri istiyorsanız filozoflara ihtiyacınız yok demektir ve eđer filozofları istiyorsanız rahiplere ihtiyacınız yoktur; çünkü biri aklın dostu ve bilimin geliştiricisi olarak anılırken, diğeri aklın dűřmanı ve cehaletin savunucusu olarak tanınır. Denis Diderot
- Araştırmacılar araştırmacı olmadan önce filozof olmalıdır. İnsanın amacının ne olduğunu, insanlığın ne yaratması gerektiğini değerlendirmeliler. Doktorlar, ilk önce, insanların yaşamak için temelde neye bağlı olduklarını ağığa çıkarmalıdır. Masanobu Fukuoka
- Filozof; Arzularının peşinde sürüklenmeyen ve kaçınmak istediklerinden uzak kalmayı başaran kişidir, Böylelikle zorluğa dűřmekten, korkmadan kararsızlık ve endişelere girmeden yaşamını sürdürür. Ve eylemlerini doğaya uyumlu bir şekilde gerçeletirir. Epiktetos
- Filozofların yaptığı önemli bir řey vardır : Bizi tartışmaya, ağığıkları sorunlara eğilmeye, onlar üzerinde "bizzat dűřünme"ye çağırırlar; bir yerde fikrî tembelliğimizden sıyırlar bizi. Kant şöyle demişti : "Felsefeden öğrenilebilecek tek bir řey vardır: Felsefe yapmak! Server Tanilli
- Bir gün çok dar bir sokakta zenginliğinden başka hiçbir şeyi olmayan kibirli bir adamla karşılaşır. İkisinden biri kenara çekilmedikçe geçmek mümkün değildir. Mağrur zengin, hor gördüğü filozofa: Ben bir serseriye yol vermem, der. Diyojen, kenara çekilerek gayet sakin şu karşılığı verir: Ben veririm! Diyojen
- Daha iyi bir dünya için politikacılardan medet ummayı bırakmalıyız. Politika dünyayı daha iyi bir yer yapmıyor. Bu dünyayı daha iyi bir yere dönüştüren herşey mucit, mühendisler, bilim adamları, öğretmenler, sanatçılar, üretkenler, filozoflar, hekimler ve nefret yerine sevgiyi tercih eden insanlar tarafından gerçeletirildi. Don Freeman
- Bir bakıma filozoftur tabii. Ama filozof var, filozof var; kimileri kurulu düzenin koruyucularıdır, kimileri de bozucuları; Marx bu sonunculardandı. Bu tutumlardan, ne biri ne de öteki işime geliyor benim. Felsefeye dűřen işi göremiyorum bunlarda. Felsefenin gerçe görevi dünyayı değer değiştirmek değer, anlamaktır. Bu da Marx'ın dediğinin aksidir. Bertrand Russell
- Sadece bilge ve erdemli kişilerden kurulu bir akıllı insanlar toplumuna ulaşmanın imkansızlığı anlaşıldı. Belki yığınlar hiç bir zaman filozof olmayacak. Ama toplumları mutluluğa ulaştırmak için, yönetimin bilge kişilere teslim edilmesi de mi mümkün değer? Aklı başında insanlar tarafından yönetilmezsek sonumuzun felaket olacağını görmüyor musunuz.? Elealı Zenon
- Filozofların çođu, yaşadıkları zamanın yöneticilerine karşı itaatsizlik etmemişlerdir. Sokrates ölererek itaat etti, Spinoza yetkililerle çatışma durumuna dűřmemek için kürsüsünden ayrıldı, Kant sadık bir yurttaştı, Hegel gençliğindeki devrime olan sempatisini terk edip son yıllarında devleti yüceltmişti. Ama bütün bunlara rağmen, Prometheus onların piriydi. Erich Fromm
- Filozoflar, teologlar ve kimi zaman da bilim insanları bu olasılıklar üzerine tartışmayı sürdürüyor. Hangi kanunların aslında evrenimizi betimlediğini kesin olarak bilmiyoruz, belki hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Ama asıl mesele, bu sorunun nihai çözümlünün umut, arzu, vahiy ya da saf dűřünceleden gelmeyeceği. Eđer gelirse doğanın incelenmesinden gelecek. Lawrence Krauss
- İslami dini evliyalarının sözünü dinlersek, bilim ve medeniyetin ışığından mahrum kalacağız; nasıl mahrum kaldık. Ve eğer Avrupalı bilim adamlarının ve filozofların sözlerini dinlemek ve bilim ve medeniyet çemberine girmek ve barbarlık, vahşilik ve cehalette asalet bulmak istiyorsak, o zaman dinimize ve cennetteki patronları görmek için özlem içinde beslediğimiz tatlı arzulara elveda! Mirza Fetali Ahundov
- Filozof evlilikten ve oraya dođru gidebilecek her řeyden iđrenir; evliliđi en uygun olana giden yolda ölümcül bir engel olarak kabul eder. Büyük filozoflar arasında hangisi evlidir ki? Herakleitos, Platon, Descartes, Spinoza, Leibniz, Kant ya da Schopenhauer; bunların hiçbirisi evli deđerildi. Daha da ötesi, onları evli olarak dűřleyemeyiz bile. Evli bir filozof kendini komediye vermiř demektir. Tek istisna Sokrates de, o muzip Sokrates de ironi olsun diye evlenmiřtir bence. Friedrich Nietzsche
- Somuttan soyuta ilerleyen dűřünce doğru olması şartıyla ve Kant da diğer tüm filozoflar gibi doğru dűřünceleden bahseder hakikatten uzaklaşmaz, bilakis ona yaklaşır. Maddenin soyutlanması, bir dođa yasasının soyutlanması, değerin soyutlanması, vb. kısaca tüm bilimsel doğru, ciddi, saçmalamayan soyutlamalar doğayı çok daha derin, doğru ve tam olarak yansıtır. Canlı algıdan soyut dűřünceye ve buradan pratiğe: hakikati bilmeye, nesnel gerçeekliği bilmeye giden diyalektik yol işte budur. Vladimir Lenin
- Rahatlık ve gerçe sorgulama arasında tercihinizi yapmak zorundasınız! Eğer bilimi seçerseniz, doğaüstü şeylerin teselli veren zincirlerinden kurtulmak isterseniz, eğer iddia ettiğiniz gibi inançlardan sakınıp, tanrısızlığı benimserseniz, o zaman inananların o küçük rahatlamalarının özlemine duymamalısınız! Tanrı'yı öldürürseniz, onun tapınağına sığınmaktan da vazgeçmek, orayı terk etmek zorundasınız! Tanrılar tarafından yaratılmış olmaktan ziyade, rahatımız için 'TANRILARI YARATMIş' olduğumuz son derece açıktır, üstelik filozofların yazının icadından beri dikkat çektiği üzere onları kendi suretimizde yaratmış bulunuyoruz. Irvin David Yalom

Son Söz:

- Filozof, karanlık bir odada, olmayan bir kara kediyi arayan kör bir insandır; teolog ise o kediyi bulan insandır. Henry Louis Mencken

